

P.P.L. Iancu CEUȚĂ
Vasile Ioan COMȘA

PENITENCIARUL CA INSTITUȚIE ÎNTR-UN FICȚION ȘI REALITATE

P.P.L. Iancu CEUȚĂ
Vasile Ioan COMȘA

PENITENCIARUL CA INSTITUȚIE
ÎNTRE FICȚIUNE ȘI REALITATE

Lumen

Iași, 2008

P.P.L. Iancu CEUȚĂ
Vasile Ioan COMȘA
PENITENCIARUL CA INSTITUȚIE - ÎNTRE FICȚIUNE ȘI
REALITATE

Editura Lumen este acreditată CNCSIS sub nr 003

www.edituralumen.ro

Redactor: Morariu Irina Maria

Referent: Antonio Ștefan Sandu

ISBN- 978-973-166-062-2

Editura Lumen și partenerii acesteia, publică prezentul volum în baza dreptului la liberă exprimare a opiniilor, și nu își asumă răspunderea cu privire la veridicitatea sau realitatea faptelor prezentate de către autori.

P.P.L. Iancu CEUȚĂ
Vasile Ioan COMȘA

PENITENCIARUL CA INSTITUȚIE
ÎNTRE FICȚIUNE ȘI REALITATE

Lumen

Iași, 2008

Pagin 1 sat goal inten ionat

Extras din volumul:

Ceșcu, I., Comănaș, V.I. (2008). Penitenciarul ca instituție. Între ficțiune și realitate. Iași, România: Lumen.

Cuprins:

PREFAȚĂ	7
AUTOBIOGRAFIE	13
INTRODUCERE	15
CE SUNT PENITENCIARELE?	17
REGIMURI DE PEDEAPSĂ ÎN ÎNCHISORI	27
Situația din penitenciarele românești	65
Dinamica și structura populației din penitenciare	66
Supraaglomerare	67
Condiții de detenție.....	67
Fluctuația populației din penitenciar	68
Arestați preventiv	68
Condamnați în primă instanță	69
Condamnați după locul de domiciliu	70
Condamnări raportate la pregătirea școlară a persoanelor	70
Raportarea deținuților pe fiecare penitenciar din România după categoria penală	71
Condamnări raportate la situația juridică a persoanelor	72
Structura populației penitenciare după studii.....	73
Confirmare referitor la pregătirea școlară.....	74
Ziua fără sfârșit	104
Ziua 2	104
FAMILII INCOMPLETE	121
BIBLIOGRAFIE	148

Extras din volumul:

Ceșcu, I., Coman, V.I. (2008). Penitenciarul ca instituție. Între ficțiune și realitate. Iași, România: Lumen.

Pagin 1 sat goal inten ionat

Extras din volumul:

Ceșcu, I., Comănaș, V.I. (2008). Penitenciarul ca instituție. Între ficțiune și realitate. Iași, România: Lumen.

Prefață

Sociologia penitenciară este un domeniu de graniță între sociologia organizațiilor, sociologia juridică, știință penitenciară și filosofia penală. În ultima perioadă apar un număr din ce în ce mai semnificativ de lucrări în domeniu, tocmai datorită mutărilor paradigmatică survenite la nivel mondial în general și european cu precădere în ceea ce privește filosofia penală.

Justiția retributivă (distributivă) caracterizabilă prin sintagma «pedepsire a infracțiunii» tinde să fie înlocuită de o justiție restaurativă, centrată pe restaurarea stării de normalitate socială care este viciată prin săvârșirea infracțiunii. Mutarea accentului de la pedepsirea infractorului la recuperarea socială a acestuia simultan cu restaurarea stării de dreptate socială prin compensațiile acordate victimei. Sistemul clasic al justiției susține că infracțiunea e un act individual, care dă naștere unei răspunderi personale, iar în justiția restaurativă, răspunderea penală are atât o dimensiune individuală, cât și una socială.

În categoria politicilor rectificative sunt cuprinse (Bucurenciu 2006) atât politicile restitutive - unde intră și compensările de diferite forme - cât și pe cele de acțiune afirmativă sau pe cele de «reparație» simbolică. Politicile de discriminare afirmativă au fost

Extras din volumul:

Ceșcu, I., Coman, V.I. (2008). Penitenciarul ca instituție. Între ficțiune și realitate. Iași, România: Lumen.

gândite pentru a face ca un anumit bun (educația, valorile socialmente acceptate) să capete valoare într-o anumită comunitate. În acest context accesul deținuților la programe de resocializare, și în primul rând la programe educaționale constituie preocupări fundamentale în ceea ce privește implementarea reformelor în sistemul penitenciar din România.

În acest context autorii volumului *Penitenciarul ca instituție – între ficțiune și realitate*, Iancu Ceuță și Vasile Comsa, sunt ei înșiși deținuți implicați în programe educaționale active, menite să faciliteze o cât mai plină reintegrare socială după momentul eliberării din detenție. Sistemul penitenciar, realitate constrângătoare pentru autori, le dă acestora posibilitatea unei analize din interior a funcționării acestuia, urmată de propunerea unor soluții de ameliorare a funcționării sistemului penitenciar, bazate pe formule de justiție restititivă, în principal introducerea unor măsuri alternative precum muncă în folosul comunității, arestul la domiciliu și eliberarea condiționată sub supraveghere. Autorii accentuează asupra rolului serviciului de probațiune din instanță și din penitenciar, atât în lucrul cu deținuții ce urmează a fi eliberați în perioada următoare, cât și cu cei a căror pedeapsă de lungă durată face necesară implementarea unor programe de reinserție socială. O importanță crescută o acordă autorii necesității programelor de asistență socială a familiilor deținuților, punând accent pe situația socială a familiilor a căror membri se află în penitenciar.

Extras din volumul:

Ceu , I., Com a, V.I. (2008). Penitenciarul ca instituție. Între ficțiune și realitate. Iași, România: Lumen.

Destrămarea familiilor, lipsa relațiilor părinți-copii și efectele negative ale acestora, constituie tot atâtea semne de întrebare cu privire la rolul socio-educativ al penitenciarului. Autorii propun soluții de depenalizare a justiției, modele inspirate din practica italiană și cea franceză.

Autorii semnalează o serie de aspecte negative ale funcționării sistemului penitenciar, din perspectiva metodologică a observației participative, sau mai exact a participantului observator. Existența unor derapaje lingvistice și opinii personale prezentate ca fapte, considerăm că pot fi cel puțin parțial scuzate, pornind tocmai de la caracterul de sursă de documentare pentru cercetări profesioniste în domeniul sociologiei penitenciare, și anume relatarea faptelor (mediului social penitenciar) așa cum apare el pentru deținuți. Propunem publicarea volumului de față, *tocmai din perspectiva oferirii accesului la date* (în sociologie opiniile pot constitui date pentru cercetările ulterioare). Nu trebuie realizată *confuzia metodologică* între datele cu caracter primar, obținute prin observație și analiza documentelor, a dosarelor de penitenciar de exemplu, cu datele privitoare la autopercepția deținuților, la modul în care aceștia privesc realitatea penitenciară. Sociologul trebuie să țină cont de ambele tipuri de date, astfel încât universul penitenciar să fie înțeles cât mai exact, și pentru a putea fi astfel implementate cele mai eficiente strategii de reformă penitenciară. Considerăm că volumul de față poate fi util sociologilor implicați în studierea fenomenelor

Extras din volumul:

Ceșcu, I., Coman, V.I. (2008). *Penitenciarul ca instituție între ficțiune și realitate. Iași, România: Lumen.*

socio-juridice, psihologilor implicați în programe de lucru cu deținuții, consilierilor de probațiune, precum și studenților masteratelor de probațiune care se pregătesc să lucreze cu deținuții, sau în programe socio-educative în sprijinul deținuților sau familiilor acestora. Ceea ce va găsi un cercetător în acest text este tocmai *o privire din interior a sistemului penitenciar*, care deși *subiectivă*, poate constitui un punct de plecare în realizarea unor cercetări care să se finalizeze cu programe de intervenție și reinsertie, care să prevină creșterea fenomenului infracțional și să ducă totodată la recuperarea socială a cât mai multor persoane foste deținute.

În ceea ce privește fenomenele de corupție din sistemul penitenciar sesizate de autori, deși nu am putut, și nici nu ne-am propus să verificăm veridicitatea acestor informații, ele pot constitui în măsura confirmării realității faptelor prezentate, o sursă de documentare primară atât pentru cercetătorii fenomenului și implicit pentru persoanele cu funcții de răspundere în cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor, cât și pentru mass media. Prezintă disfuncții ale sistemului penitenciar românesc, autorii tratează fenomenul dintr-un punct personal de vedere, ceea ce îl face util sub aspectul de sursă de date cu privire la opinia celor încarcerați vis a vis de fenomen. Nu suntem în măsură să analizăm, în calitatea noastră de editori, corecta încadrare a autorilor volumului de față în cerințele exprese ale legii 275/2006 a efectuării pedepselor care prevede echivalarea zilelor petrecute de deținut în

vederea realizării unei cărți cu caracter științific, analiză care îi revine de drept numai instanței de judecată, judecătorului delegat și respectiv comisiei pentru Eliberare Condiționată din penitenciar. Noi ne formulăm opinia că volumul de față este o sursă de documentare cu valoare științifică pentru cercetătorii în domeniul socio-juridic și în cel al Științei Penitenciare. Din punct de vedere epistemologic atragem atenția asupra noilor direcții din sociologia penitenciară americană în special, și ne referim aici la Grounded theory, care pornesc cercetarea socială de la iminența datelor de teren, și generarea teoriilor sociologice tocmai pornind de la aceste date. Lipsa de experiență sociologică și tonul uneori prea personal al autorilor volumului de față, nu îl descalifică din punctul nostru de vedere din a fi încadrat ca sursă utilizabilă în procesul de documentare științifică, tocmai pornind de la modul în care sunt realizate cercetări participative în domenii precum antropologia culturală, în care se privilegiază descrierea realizată de subiectul cercetării, care este sui-generis cercetător. Descrierea primară nu trebuie să fie realizată la standarde academice, ci să permită ulterior unor cercetători avizați să aprofundeze universul cercetat și astfel să participe la formarea unei teorii consistente asupra domeniului analizat, în cazul nostru a universului penitenciar românesc.

Antonio SANDU

Președinte Asociația Lumen

absolvent master Probațiune și Reintegrare Socială

Extras din volumul:

Ceșcu, I., Coman, V.I. (2008). Penitenciarul ca instituție între ficțiune și realitate. Iași, România: Lumen.

Pagin 1 sat goal inten ionat

Extras din volumul:

Ceșcu, I., Comănaș, V.I. (2008). Penitenciarul ca instituție. Între ficțiune și realitate. Iași, România: Lumen.

Autobiografie

Sunt născut într-o familie cu 12 copii, fiind al treilea născut. Faptul că familia a locuit într-o zonă despre care marii scriitori au descris-o ca "locul gândirii sănătoase" și-a pus amprenta pe formarea unui caracter în spiritul muncii și educației. Problemele vieții mergând mână în mână cu dorința și setea de cunoaștere au făcut ca după terminarea ciclului primar și gimnazial să continui pregătirea școlară liceală sub forma învățământului seral.

Dezamăgit de modul de interpretare a legilor am încercat încă dinaintea arestării să urmez cursuri universitare în domeniul educației juridice. Neșansa a făcut să intru în contradicție cu legea penală astfel încât am fost obligat datorită conjuncturii nefavorabile să întrerup pregătirea de specialitate, ajungând ca deși încarcerat să reușesc contrar dorințelor unor factori de decizie din mediul carceral să obțin aprobările de a-mi susține examenele. Mentalitatea retrogradă și discriminatorie existentă în prezent a făcut ca toate eforturile depuse pentru obținerea aprobărilor legale să devină un efort zadarnic, lucru care confirmă

Extras din volumul:

Ceșcu, I., Coman, V.I. (2008). *Penitenciarul ca instituție între ficțiune și realitate. Iași, România: Lumen.*

că mentalitatea comunistă merge mână în mână cu efectul de turmă având ca unic scop dorința de îndobitocire umană impusă până la limita absurdului astfel încât penitenciarul a devenit un instrument de represalii aflat în slujba unor grupuri de interese care încearcă să-și protejeze propriile valori. Nedorind să accept mentalitatea retrogradă, pe de o parte, iar pe de altă parte dorind să arăt societății civile motivele care fac o persoană să revină în penitenciar, am decis să scriu această carte, care în conținutul ei arată nu doar problemele dar și calea prin care acesta pot fi rezolvate.

Am speranța că această carte va fi continuată, dar va fi și utilă celor îndreptățiți astfel încât să-și atingă scopurile pentru care a fost concepută.

Iancu Ceuță

* *

*

Extras din volumul:

Ceuță, I., Comșa, V.I. (2008). Penitenciarul ca instituție între ficțiune și realitate. Iași, România: Lumen.

Continuarea acestui volum o puteți lectura achiziționând volumul de pe
www.editalumen.ro
www.lumenpublishing.com
sau din librăriile noastre partenere.

Extras din volumul:

Ceșcu, I., Comănaș, V.I. (2008). Penitenciarul ca instituție. Între ficțiune și realitate. Iași, România: Lumen.

Conținutul acestui volum nu reprezintă în mod necesar punctul de vedere al Editurii Lumen sau al finanțatorilor

Publicat cu finanțarea:

Ministerul Justiției
LUMEN

Extras din volumul: **Penitenciarul ca instituție. Între ficțiune și realitate. Iași, România: Lumen.**

www.EdituraLumen.com